

WINDMOLENS,

WAAR DRAAIT HET OM? VEELGESTELDE VRAGEN

Als raads- of Statenlid, als wethouder of gedeputeerde, als actieve GroenLinkser heb je te maken met plannen voor windmolens. Je wilt verantwoordelijkheid (laten) nemen voor het realiseren van klimaatdoelen. Dat vraagt keuzes en actie. Het is in 2021 heel actueel omdat de 30 regio's in het land de Regionale Energiestrategie (RES) moeten opstellen. Dat roept regelmatig spanning op. Bewoners zijn onzeker of boos en kloppen bij de politiek aan.

Veel discussie, dilemma's en vragen: ook binnen GroenLinks. Schone energie is soms lastig te combineren met [natuur](#), biodiversiteit en landschap. Die dilemma's en weerstanden moeten we niet verstoppen. Het is belangrijk scherp te zijn: wat is ons verhaal? Kunnen we als GroenLinks, met oog voor ieders rol en afweging, daar ook zoveel mogelijk eenheid in communicatie inbrengen? En waar kun je mensen naar verwijzen om antwoord op veel gestelde vragen te krijgen?

Als steun in de rug: een Q&A met antwoorden op veel gestelde vragen. Team Lokaal zet goede voorbeelden graag in de etalage om anderen te inspireren. Die etalage kan worden uitgebreid, dus ken of ben jij een goed voorbeeld waar de gemeente of provincie tot resultaat komt, waar weerstanden op een effectieve manier zijn overbrugd? Laat het weten aan Team Lokaal.

GROEN
LINKS

DE MEEST GESTELDE VRAGEN

<u>Wat is de kernboodschap van GroenLinks?</u>	<u>3</u>
<u>Waarom vindt GroenLinks het belangrijk dat er windmolens komen?</u>	<u>4</u>
<u>Zullen we niet eerst eens alle daken vol leggen met panelen?</u>	<u>5</u>
<u>Zijn windmolens op land wel nodig?</u>	<u>6</u>
<u>Kunnen niet alle windmolens op zee?</u>	<u>7</u>
<u>Wat zijn de voordelen van windmolens?</u>	<u>8</u>
<u>Wat zijn de nadelen van windmolens?</u>	<u>9</u>
<u>Op welke locaties komen windmolens?</u>	<u>10</u>
<u>Trekt GroenLinks zich niks aan van weerstand?</u>	<u>11</u>
<u>Zijn windmolens belastingslurpers?</u>	<u>12</u>
<u>Hoe gaan we binnen GroenLinks om met verschil van rollen en verschil van mening?</u>	<u>13</u>
<u>Hoe ga je om met weerstand?</u>	<u>14</u>
<u>Hoe zit het met de veiligheid van vogels in de omgeving van windmolens?</u>	<u>15</u>
<u>Botsen windmolens en biodiversiteit?</u>	<u>16</u>
<u>Hoe worden geluidsnormen en dierwelzijn gewaarborgd?</u>	<u>17</u>
<u>Wat is een verstandige afstand van een windmolen tot huizen?</u>	<u>18</u>
<u>Hoe zit het met de hoogte van windmolens?</u>	<u>19</u>
<u>Wat is het effect van geluid van windmolens?</u>	<u>20</u>

WAT IS DE KERNBOODSCHAP VAN GROENLINKS?

Na eeuwen fossiele brandstof van onder de grond gebruikt te hebben - ongezond voor mens, dier, natuur en klimaat - is er nu energie van zon en wind inzetbaar. Windenergie is in ons land al vele eeuwen gezichtsbepalend - land van molens – maar roept in huidige vorm weerstanden op. Windenergie gaat gepaard met hinder. Dat ziet GroenLinks onder ogen. Wij zien tegelijkertijd energietransitie niet als luxe. We hebben geen tijd te verliezen om over te schakelen van fossiele naar duurzame energie. We staan met z'n allen voor de enorme opgave om de klimaatcrisis te bestrijden: het water staat mensen op sommige plekken in de wereld letterlijk aan de lippen. Elders is het zo droog, dat het levensbedreigend is. Daar sluit GroenLinks de ogen niet voor.

De gevolgen van het – overmatig – gebruik van fossiele brandstoffen, ook nog eens oneerlijk verdeeld, vragen een radicaal andere weg. Daarom wil GroenLinks een [Green Deal](#).

De vraag is niet óf windmolens nodig zijn, de vraag is hoe wij verantwoordelijkheid nemen om klimaatdoelen in acties om te zetten. Er is genoeg gepraat. Vooral veel jonge mensen willen niet de problemen van het verleden oplossen. Zij willen - technisch haalbaar - kansen realiseren die toekomstbestendig zijn. Dat gaat om én isoleren én alle nieuwbouw nul-op-de-meter én zonnepanelen én windmolens plaatsen op zee en op land en om gebruik van restwarmte. Dat gaat ook om transitie van de landbouw, om tegengaan van plastic, om de vervuiler betaalt, om economie die toekomst geeft. En die toekomst begint nu.

WAAROM VINDT GROENLINKS HET BELANGRIJK DAT ER WINDMOLENS KOMEN?

Het antwoord is simpel: we hebben geen tijd te verliezen. Elke windmolen levert een forse bijdrage aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Windenergie is schoon en we kunnen het zelf produceren, zonder afhankelijk te zijn van andere landen. In ons land waait het vaak. Windmolens op land is een van de goedkoopste manieren om duurzame energie op te wekken. Dat werkt door naar de portemonnee van gebruikers. GroenLinks wil alles op alles zetten om verdere opwarming van de aarde tegen te gaan en biodiversiteit wereldwijd te beschermen. Het terugdringen van de mondiale CO₂-uitstoot is daarbij cruciaal. Nederland loopt nu nog hopeloos achter in Europa.

ZULLEN WE NIET EERST EENS ALLE DAKEN

VOL LEGGEN MET PANELEN?

Dat is óók nodig! [Stimuleer](#) dat vooral, het is een goede manier om scholen, bedrijven en verenigingen te betrekken bij de energietransitie. Er zijn gemeenten die het eigen [vastgoed](#) verduurzamen met isolatie, met zonnepanelen. Er zijn [gemeenten](#) die met partners een [energieconvenant](#) afsluiten en daarin afspraken over energiemaatregelen maken.

Dus: ja hele goede en noodzakelijke stappen, alleen, dat is niet genoeg. Het is én - én. En om tot slot een idee te geven van de kracht van wind: de windmolen waar in de RES mee gerekend wordt, heeft een opbrengst van 5-7 MW (jaarlijkse stroom van 6.700 huishoudens). Met zonnepanelen is daar voor evenveel stroom 23 hectare voor nodig. Dat zijn ongeveer 34 voetbalvelden en dus héél veel daken en/of grond.

ZIJN WINDMOLENS OP LAND WEL NODIG?

In het [Nederlands Klimaatakkoord](#) uit 2019 staat dat Nederland in 2030 de CO2-uitstoot met 49% verminderd wil hebben en dat daartoe Nederland overschakelt naar duurzame elektriciteit. Deze elektriciteit wordt opgewekt met wind op zee (doel: 49 TWh) en op land (doel: 35 TWh, een combinatie van zon en wind), een combinatie van zee en land en een combinatie van zon en wind. GroenLinks wil bereiken wat in het huidige Klimaatakkoord staat, omdat we anders niet van fossiele brandstof afkomen, dat maakt windmolens op land nog onmisbaarder. Energie op land is nodig en de bedoeling is dat dat versneld wordt onder verantwoordelijkheid van de zogenaamde energieregio's waarin ons land verdeeld is. In een Regionale Energie Strategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes met eigen doelstellingen en hoe met behulp van zoeklocaties zonnevelden, panelen op daken en windmolens tot stappen te komen om schone energie op te wekken.

KUNNEN NIET ALLE WINDMOLENS OP ZEE?

GroenLinks is de meest ambitieuze partij om windparken op zee te realiseren. GroenLinks wil verder gaan dan het Klimaatakkoord tot nu toe. Daarom staat in het verkiezingsprogramma de ambitie om 60 TWh windenergie op zee te realiseren.

GroenLinks staat ook voor een eerlijk verhaal: met alleen windmolens op zee komen we er niet om het gebruik van fossiele energie terug te dringen. Uitgaande van de afspraken in het Klimaatakkoord tot nu toe, is minstens 17,5 TWh wind op land nodig, uitgaande van 50% zon en 50% wind met als doel de genoemde 35 TWh.

De combinatie van wind en zon draagt bij aan 'leveringszekerheid'. Op donkere dagen waait het vaak, op zonnige dagen is er meestal minder wind. En energie is altijd nodig. Bovendien moeten we op zee net zo goed rekening houden met bescherming van natuurgebieden en trekroutes van vogels, want de Noordzee is een uiterst gevoelig natuurgebied. En op zee is ook ruimte nodig voor visserij en zeevaart.

WAT ZIJN DE VOORDELEN VAN WINDMOLENS?

Windmolens zijn een bewezen, efficiënte technologie om duurzame energie op te wekken. Zo voorkomen we veel CO2 uitstoot. De productie van een windmolen is energetisch gezien in 3 tot 6 maanden terugverdiend en zorgt dus voor weinig CO2 uitstoot vergeleken met andere vormen van opwekking. Het staal en de metalen kun je bovendien steeds beter recyclen.

Windmolens leveren 's nachts en 's winters stroom. Windmolens nemen weinig ruimte in ten opzichte van zonnepanelen; Ook hun letterlijke voetafdruk is klein. Om de voet van de windmolen heen kan de natuur zijn gang gaan, dieren zijn er nauwelijks van onder de indruk en boeren kunnen rondom weer hun gewassen telen.

Tot slot: windmolens kún je zien als tijdelijk. Als de techniek voortschrijdt, zijn windmolens af te breken en is de ruimte beschikbaar voor andere bestemmingen.

WAT ZIJN DE NADELEN VAN WINDMOLENS?

Als het niet waait, is er geen stroom. Er is dus back-up nodig met andere vormen van energie.

Windmolens maken geluid en produceren slagschaduw. Windmolens mogen daarom niet te dicht bij woningen staan.

Windmolens zijn zichtbaar en dus een ingreep in het landschap. Tenslotte kunnen windmolens vogels doden of ze (tijdelijk) verjagen. Het aantal gedode vogels valt in het niet bij het aantal slachtoffers als gevolg van het verkeer of huiskatten. Er kan zeker gezocht worden naar gunstige locaties buiten aanvliegeroutes of fourageerplekken (plekken waar vogels eten) van vogels.

OP WELKE LOCATIES KOMEN WINDMOLENS?

In de Regionale Energie Strategie zijn ‘zoekgebieden’ benoemd. Het is de hoogste tijd om concrete uitvoering te starten, uiteraard met inbreng van bewoners. Afhankelijk van onderzoek naar de geschiktheid van de locaties, wordt vastgesteld voor welke gebieden medewerking wordt verleend aan windmolens en/of zonnevelden. Deze gaan vervolgens een participatieproces in met omwonenden om te bepalen of en hoe er windmolens en/of zonnevelden mogelijk zijn. Dat kan prima in combinatie, zoals in [Arnhem](#) en [Nijmegen](#) waar onder 4 molens een zonneveld wordt gerealiseerd. Een lokaal samenwerkingsverband, vaak een coöperatie, biedt de gelegenheid dat mensen in de omgeving van de energieopwekking intensiever betrokken zijn en zelf van de opbrengst profiteren. In de [participatiewaai](#) staan alle mogelijkheden van eigendom, participatie in het hele proces van het realiseren van windmolens en financiële participatie.

TREKT GROENLINKS ZICH NIKS AAN

VAN WEERSTAND?

Natuurlijk begrijpen we dat er weerstand is. Het is ook belangrijk oog te hebben wie deze mensen zijn en waar redenen van weerstand zitten. Als projecten ingrijpen in het landschap, is er bijna niemand van het begin af aan vóór. Dat geldt voor snelwegen, kerncentrales en woonwijken. Ook windmolens veranderen de leefomgeving. Wat overigens niet wil zeggen dat iedereen tegen is.

Liever willen we niet verzanden in een discussie van voor en tegen. Daarvoor zijn de onderliggende problemen te groot: het draait om de toekomst van huidige en volgende generaties.

Het is belangrijk de hinder te erkennen en tot een minimum terug te brengen. En dat tegen de achtergrond dat het gebruik van fossiele brandstof ook veel – vaak onzichtbare – hinder kent. De zorg om [gezondheid](#), vaak als tegenargument tegen windmolens gebruikt, is een samenbindende zorg die juist een drive is achter het realiseren van schone energie.

Om doelen in acties om te zetten, is het belangrijk met omwonenden in gesprek te gaan. Iedereen die wil, kan meepraten en dus ook mee beslissen. Daar zijn allerlei vormen voor, ook burgerfora. Daar zijn goede voorbeelden van: open dialoog waar betrokkenheid en verantwoordelijkheid gedeeld worden. Daarbij kan de overheid het niet iedereen naar de zin maken. Wat niet wil zeggen dat er niet heel

veel co-creatieve manieren zijn om tot resultaat te komen. Ons ideaal is dat gebruikers mede-eigenaar van energie-opwekkers kunnen worden. De energie is schoon en de energierekening gaat omlaag. Ook de [gemeente](#) zelf kan eigenaar zijn en kan de winsten bestemmen voor maatschappelijke doeleinden.

Wat het lastiger maakt, is dat niet-groene partijen geen verantwoordelijkheid lijken te nemen voor alternatieven voor fossiele brandstof. Dat is ook een keuze. Zij halen kernenergie van stal en voelen de urgentie van klimaatrisico's niet of minder.

ZIJN WINDMOLENS BELASTINGSLURPERS?

In het Klimaatakkoord is opgenomen dat zo'n 50% van windmolenprojecten in lokaal eigendom moet zijn. Voor GroenLinks zou dat een hoger percentage mogen zijn. Er zijn in Nederland projecten die voor 95-100% in lokaal eigendom zijn. Voorbeelden zijn: [Windpark Nijmegen-Betuwe](#), waar nu ook een combinatie met zon komt, het grote [windpark Krammer](#) in Zeeland. Windmolens en zonnenvelden staan letterlijk dicht bij burgers en die moeten daar volgens GroenLinks ook zoveel mogelijk zeggenschap over en profijt van hebben.

Het verhaal dat windmolens subsidievreters zijn, is echt uit de oude doos. Bij de bouw is, zowel op zee als ook op land steeds minder tot helemaal geen subsidie meer nodig. Bij de productie is de zogeheten SDE subsidie nog wel nodig om de kloof met de zwaar gesubsidieerde fossiele energie te overbruggen.

HOE GAAN WE BINNEN GROENLINKS OM MET

VERSCHIL VAN ROLLEN EN VERSCHIL VAN MENING?

Er zijn veel GroenLinks wethouders die duurzaamheid en klimaat in de portefeuille hebben. Op veel plekken in Nederland zijn zij trekkers van de RES in de regio. Dat is mooi en moeilijk. Als GroenLinks zijn wij dé klimaatpartij in een wereld die nog lang zover niet is. Het is dus zoeken naar manieren om ambitie te formuleren én waar te maken. Het aanwijzen van zoeklocaties hoort daarbij. Dat wil niet zeggen dat die locaties ook de plek worden waar windmolens en/of zonnevelden gaan komen. Er zijn ook [creatieve vormen](#) om dilemma's met betrokkenen te doorleven.

Als fractie heb je een eigen verantwoordelijkheid om het college en dus ook de (eigen) wethouder te toetsen. Veel tegenstanders van windmolens weten feilloos in te spelen op de verschillende rollen van wethouder en fractie. Voor je het weet, word je tegen elkaar uitgespeeld.

Bespreek vanuit ieders eigen rol met elkaar wat de inhoud en de strategie is en hoe je elkaar kunt versterken met de lange termijn als uitgangspunt. Juist in het realiseren van concreet resultaat op klimaat zullen anderen GroenLinks de maat nemen.

Wel of geen wethouder, als fractie kun je ook initiatief naar je toe trekken, bijvoorbeeld door uitgangspunten te formuleren, o.a. in een initiatiefvoorstel, zoals in [Zutphen](#).

Er kan ook binnen GroenLinks verschil van mening zijn over belang van natuur/biodiversiteit en realiseren van windmolens. Zoek naar wat verbindt en probeer daar voorwaarden bij te formuleren. Er kan ook verschil van belang en/of mening zijn tussen verschillende gemeenten en regio's. Zoek elkaar op. In diverse regio's hebben GroenLinksers een RES-appgroep om elkaar snel en goed te informeren. En sluit je aan bij de GroenLinks [RES-groep op Plek](#) en/of het Milieunetwerk.

Tegenstanders van windmolens en ook politieke tegenstanders smullen ervan om GroenLinksers tegen elkaar uit te spelen. Houd er rekening mee dat dat ook professioneel ondersteund wordt. Wij staan voor de energietransitie, dan is het van belang om ons niet tegen elkaar uit te laten spelen. Zoek vooral naar eenheid op de 'waarom' en schep waar nodig ruimte op het 'hoe'.

HOE GA JE OM MET WEERSTAND?

Politiek is niet gebaat bij politici die met alle winden meewaaien. Als er weerstand – deze term komt uit de wereld van energie - is, geeft dat aan dat je op een spoor zit dat verandering bewerkstelligt.

Politiek bedrijven betekent ook niet: het iedereen naar de zin maken. Het is belangrijk een helder verhaal te hebben: waar is GroenLinks op uit? Wat is daarvoor nodig en hoe kom je daar? Lukt het om mensen te laten ervaren waar GroenLinks heen wil, dat vraagt om aan te sluiten bij wat mensen bezighoudt. Daar horen ook feiten bij. Benut goede bronnen en goede voorbeelden van anderen.

Als GroenLinks staan we voor het betrekken van mensen. Dat kan ook als er weerstand is. Het in contact staan en blijven, is een vorm van respect. Dat kan heel lastig zijn, zeker als dat respect niet altijd naar jou toe wordt geuit. En toch leert de ervaring, dat gezaghebbend staan voor wat jij vindt, vaak ook bij tegenstanders respect afdwingt. Blijf manieren zoeken om duidelijk te maken wat en vooral ook waarom de energietransitie nodig is. Lukt het om ook zwijgende voorstanders tot spreken te brengen? En andere organisaties zich te laten uitspreken, zoals in Amsterdam [natuur en milieuorganisaties](#) zich hebben geuit over de noodzaak van windenergie op land. Uit onderzoek blijkt dat veel mensen vooraf moeite hebben met het realiseren van windmolens. Als ze er eenmaal zijn, blijkt dat een grote meerderheid het accepteert en oké.

vindt. Het draait natuurlijk in discussie niet om feiten en rationele stappen van a naar b. Het draait wel om geloofwaardigheid en mensen mee krijgen in dat wat GroenLinks belangrijk vindt. Ook bij tegenwind.

Houd er rekening mee dat sommige tegenstanders het niet zo nauw nemen met feiten.

HOE ZIT HET MET DE VEILIGHEID VAN VOGELS IN DE OMGEVING VAN WINDMOLENS?

We willen klimaatontwrichting stoppen, maar ook de huidige natuur en biodiversiteit beschermen. Dat zorgt soms voor een dilemma, windmolens kunnen zorgen opleveren over de veiligheid van vogels. De effecten hangen sterk af van de specifieke locatie. Daarom is bij ieder bestuurlijk besluit over een specifieke locatie een wettelijke plicht om de milieueffecten te onderzoeken.

Bij onderzoeken van de zoekgebieden wordt gekeken naar vogelpopulaties en vliegroutes. Ook zijn er maatregelen te nemen om vogels extra te beschermen. Denk aan het verven van een van de vleugels in een opvallende kleur, het stilzetten van molens tijdens de vogeltrek.

Het aantal botsingen tussen vogels en windmolens is overigens relatief gering, als je dit vergelijkt met bijvoorbeeld de gevolgen van het verkeer. Volgens schattingen sterven er door 1.800 Nederlandse windturbines zo'n 50.000 vogels per jaar. In het verkeer sterven er jaarlijks 2.000.000 vogels (Bron: [Milieu Centraal](#)). Uit een [Canadese studie](#) blijkt dat katten, botsingen met ramen in gebouwen en hoogspanningskabels meer dan 95% van alle vogelslachtoffers veroorzaken (Bron: [Natuur & Milieu](#)).

BOTSEN WINDMOLENS EN BIODIVERSITEIT?

GroenLinks heeft er op veel plaatsen al voor gezorgd dat bij het plaatsen van windmolens de ecologie versterkt moet worden. Windmolens kunnen worden gecombineerd met bijvoorbeeld bijenkasten, met nieuw groen op land of met extra bescherming van ecosystemen onder water. Vanzelfsprekend zijn de uitkomsten van het onderzoek naar de milieueffecten belangrijk, en we pleiten voor locaties waar de impact op de natuur minimaal is. Daar waar nodig kiest GroenLinks voor compensatie van natuur op andere plekken. Er zijn keuzes nodig die soms lastig zijn. Duidelijk is dat de keuze voor energietransitie geen keuze is, wel keiharde noodzaak.

Ook bij zonnevelden speelt soms de botsing met biodiversiteit. In Maastricht is daar juist een hele mooie combinatie van gemaakt bij inrichting van het [Lanakerveld](#).

HOE WORDEN GELUIDSNORMEN EN DIERWELZIJN GEWAARBORGD?

Er is op dit moment dus nog niks definitief besloten over de zoekgebieden, omdat er eerst onderzoek gedaan wordt waar windmolens het beste geplaatst kunnen worden. Daarbij zijn gezondheidsnormen, dierenwelzijn, slagschaduw en geluidsnormen precies het onderwerp van onderzoek. Later volgen nog MER-procedures (een check op het effect van een windmolen op het milieu) en participatie op basis van een door de gemeenteraad goed te keuren participatieplan. Er zijn dus nog allerlei waarborgen ingebouwd, zodat de windmolens er alleen komen als dat ook verantwoord is. GroenLinks vindt dat je dit onderzoek eerst een kans moet geven en moet afronden, zodat je op basis van de feiten en informatie een besluit neemt over waar het verantwoord is windmolens te plaatsen. Wij willen niet nu bij voorbaat al locaties uitsluiten.

WAT IS EEN VERSTANDIGE AFSTAND VAN EEN WINDMOLEN TOT HUIZEN?

Wat een veilige afstand is, wordt per locatie in kaart gebracht in het onderzoek. In ieder geval nooit binnen de landelijk vastgestelde 350 meter. Als het met betrekking tot geluid of mogelijke [slagschaduw](#) niet verantwoord is om windmolens binnen een bepaalde afstand van woningen te plaatsen, gebeurt dat vanzelfsprekend niet. Ook zijn er voorschriften voor het tijdelijk stilzetten van windmolens als voorzorgsmaatregel om eventuele hinder door slagschaduw te beperken. Om hinder door geluid te beperken, kunnen afspraken gemaakt worden over het tijdelijk stilzetten onder bepaalde omstandigheden. Belangrijker nog dan afstand is bij het vaststellen van mogelijke geluidshinder de belasting op de gevel. We vertrouwen op de landelijke normen en het is belangrijk daarbij de feitelijke geluidsbelasting in afwegingen mee te nemen.

HOE ZIT HET MET DE HOOGTE VAN WINDMOLENS?

We horen vaak van mensen dat ze op zich vóór de komst van windmolens zijn, maar zich zorgen maken over 'megawindmolens'. Dit is geen officiële aanduiding voor een bepaald type windmolen, maar vaak wordt de hoogte van 200 meter genoemd. Het plaatsen van dergelijke windmolens wordt inderdaad onderzocht waardoor er minder molens nodig zouden zijn. Het [rendement](#) van molens loopt snel op als ze hoger zijn.

WAT IS HET EFFECT VAN GELUID VAN WINDMOLENS?

GroenLinks wil dat mogelijke geluidshinder zoveel als kan beperkt wordt binnen de technische opties die er zijn. Recent [onderzoek](#) van het RIVM met geluidskundige Mundonovo toont aan dat windmolens met de geldende normen voor het aantal decibel géén gezondheidsschade veroorzaken. Uit andere onderzoeken blijkt niet dat lage tonen ([laagfrequent geluid](#)) van windmolens voor extra geluidshinder en mogelijke gezondheidsschade kunnen zorgen. Toch kan de ervaren hinder voor omwonenden van windmolens wel degelijk effect hebben op hun welzijn. Daarom is het belangrijk dat omwonenden mee kunnen denken hoe windmolens zo optimaal mogelijk geplaatst kunnen worden voor de (beste = minste) geluidservaring.

Er zijn duidelijke wettelijke grenzen waarbinnen het geluid van de windmolens moet blijven. De maximale hoeveelheid geluid die windmolens op gevels mogen produceren is ($L_{den} = 47 \text{ dB(A)}$). Daarnaast geldt een ten hoogst toelaatbare waarde voor het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode van 41 dB(A) .

In de stad is overdag het omgevingsgeluid zo hoog dat windmolens niet hoorbaar zijn. Het zou kunnen dat 's nachts op sommige plekken, bij veel wind en met de ramen open, een windmolen hoorbaar is. Dit geluid is te verminderen door uilenvleugels te

plaatsen op de wieken, door de locaties van de windmolens zorgvuldig te kiezen ten opzichte van woningen, en door stille draaieriges aan te houden in de nacht.

**HEB JIJ VRAGEN WAAR JE TEGEN AAN LOOPT, SUGGESTIES, GOEDE VOORBEELDEN?
LAAT T WETEN AAN TEAM LOKAAL VIA PLEK OF MAIL: BEIGEMAN@GROENLINKS.NL**